

نان نغمه سرا در ادب پارسی

پروین قیامتی یزدی

شماره شایک: ۵-۰-۹۴۱۶۹-۶۰۰-۶۰۰

سرشناسه:	قیامتی یزدی، پروین، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآور:	زنان نغمه سرا در ادب پارسی / پروین قیامتی یزدی
مختصات نشر:	مشهد: نشر بشکوه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۱۱۲ ص.
شابک:	978-600-94169-5-0
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع:	زنان شاعر فارسی
موضوع:	Women poets, Iranian
موضوع:	شعر فارسی -- تاریخ و نقد
موضوع:	Persian poetry--History and Criticism
رده بندی کنگره:	۱۳۹۵ ۹۹ ز/۴۰۳۹ PIR
رده بندی دیسک:	۸۱۹/۰۰۹
شماره کتابخانه ملی:	۴۲۴۹۶۲۱

زنان نغمه سرا در ادب پارسی

پروین قیامتی یزدی

نوبت چاپ: اول

صفحه آرای: فاطمه خطایی

قطع: رقعی (۱۱۲ صفحه)، طرح جلد: نغمه دستی

امور فنی و چاپ: نیکو

تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد، قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

شماره شابک: ۰-۵-۹۴۱۶۹-۶۰۰-۹۷۸

مشهد، قاسم آباد، امامیه ۴۲، راستی ۱۰، پلاک ۳۷، کد پستی: ۹۱۹۶۱-۱۷۳۳۸

تلفن و نمابر: ۰۵۱-۳۶۲۳۶۳۰۳ پست الکترونیکی: 8seen8@gmail.com

آنچه در این کتاب می‌خوانیم:

عنوان	صفحه
مقدمه	۷
فصل اول: شعر زن، جامعه	۹
تعریف شعر	۱۰
شعر نو	۱۲
سیمای زن ایرانی	۱۳
زن از نظر اسلام	۱۶
نگاه جامعه به زنان	۱۹
فصل دوم: شعر زنان در ادوار مختلف	۲۲
شاعران پیش از مشروطه	۲۳
رابعه قزداري	۲۴
مهستی گنجوی	۲۶
پادشاه‌خاتون	۲۹
شاعران دوران مشروطه	۳۲
مهرتاج رخشان	۳۳
شمس کسمایی	۳۵

۳۷	عالم تاج قائم مقامی (ژاله)
۳۹	فخر عظمی ارغون
۴۲	شاعران عصر حاضر
۴۳	پروین اعتصامی
۴۸	پروین دولت آبادی
۵۵	سیمین بهبهانی
۶۴	فرخ فرخ
۷۲	طاهر صفاری
۷۹	میمنت میر صفایی
۸۸	روح انگیز کرابی
۹۵	فصل سوم: مضمون کلی شعر زنان
۹۶	الف: اشاره
۹۶	پیش از مشروطه
۹۷	در دوران مشروطه
۹۸	عصر حاضر
۱۰۳	ب: پای بندی زنان شاعر به رسالت شعر و ادبیات
۱۰۶	ج: تحول در شعر زنان
۱۰۹	منابع و مآخذ
۱۱۲	فهرست مجلات

مقدمه

قرن‌هاست که شعر مردانه بر فضای ادبیات ایران سایه گسترانیده و تاریخ شعر و ادب ما، تاریخ سلطه فرهنگ و شعر مردانه بوده است. در جهان کهن، حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی و ادبی بسیار کم‌رنگ بوده است زیرا جدا ماندن زنان از مطالعه و یادگیری و تفکر، مسائل و مشکلات زندگی و خانوادگی همچون غل و زنجیر دست و پایشان را بسته و به سوی سرنوشتی از پیش تعیین شده می‌کشاند. این محدودیت‌ها که به هرگونه آزادی فکری و فعالیت‌های اجتماعی و تجربه‌آموزی را از زنان سلب کرد، بر دامن آن می‌شد تا بتوانند حاصل اندیشه و خرد خود را آن چنان که بایست، ظاهر سازند.

در حقیقت حیات نوین اجتماعی، فرهنگی و ادبی زن ایرانی با نهضت مشروطه آغاز می‌شود. زن از دام اسارت اندیشه‌ها و تکرار سنت‌های پوچ رها می‌شود و مجالی می‌یابد تا اندیشه‌های متعالی‌اش را به نمایش بگذارد و از مسائل و مشکلاتش بسرائد و حتی با فراتر گذاشته و در حیطه مسائل اجتماعی و سیاسی قدم بگذارد که کم‌کم این روند سیر صعودی می‌گیرد.

دیری نپایید که آنان فهمیدند که هیچ‌یک از حقوق سرزمینی بر آنان سلب نشده است و بایستی از محیط تنگ و محدود خانه‌ها و حرامسراها بیرون آیند و شمیم آزادی را استشمام کنند.

نظام و بافت سنتی میهن ما چه به لحاظ سیاسی و چه از نظر اجتماعی در معرض ایده‌های نو قرار گرفت. تنی چند از زنان که به اندیشه‌های فرهنگی و ادبی پرداخته بودند، عرصه سخن‌پارسی را برای بیان احساسات و امیدهایشان برگزیدند. آنان که تا دیروز از حقوق فردی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی خود محروم بودند امروز با

پیمودن پله‌های ترقی و تکامل، در راه رسیدن به مدارج بالای علمی، سیاسی، قضایی، اقتصادی و اجتماعی کشور گام بر می‌دارند و دنیای مردسالار را به جهان زنانی با تدبیر، هنرمند و شاعر تبدیل می‌کنند.

اگر چه در ابتدا سهم زنان نادیده گرفته می‌شد ولی آنان با صبر و مقاومت نشان دادند که به عنوان انسان از جایگاه شایسته‌ای برخوردارند. زنان به عنوان بخش بزرگی از جامعه بشری همواره تلاش کردند تا حضور تأثیرگذار خود را در کنار مردان به نمایش بگذارند و در عرصه فعالیت‌های هنری، ادبی، علمی و اجتماعی پررنگ ظاهر شوند.

آری، از سقایی که زرد در میان رشته‌های عذاب و رنج و جاهلیت به سر می‌برد و به عنوان برده و غلام توانست محروم جامعه انسانی شمرده می‌شد، قرن‌ها گذشته است. امروزه، زنان شجاع ما با سرائت و شهامت بی‌مانند خود به همه پرسش‌های تاریخی پاسخی قاطعانه داده و از آئین‌های سهمگین اجتماعی، سربلند بیرون آمده‌اند. حال ضمن معرفی چند تن از بانوان شاعر پیش از مشروطه، دوران مشروطه و عصر حاضر به تحلیل اشعار آنان پرداخته می‌نمایم، نو، ویژگی‌های شعری و ادبی این شاعران، اندیشه‌ها و زوایای ناگفته روحشان را بررسی کرده‌ام.